

פסחים עו: (המשנה) עד עח: (המשנה)

ביאורי מושגים -
בעמוד הבא

משנה

5 קרבנות מובאים בטומאה אבל אינם נאכלים בטומאה:

1. העומר,
2. שתי הלחם,
3. לחם הפנים,
4. שלמי ציבור,
5. שעירי חטאת של ר"ח,

קרבן אחד בלבד מובא בטומאה ונאכל בטומאה:

הפסח (שאכילתו הינה מרכיב קריטי באופיו של הקרבן)

קרבן שאינו מובא בטומאה:
חגיגת י"ד (למרות שהיא קרבן ציבור וקבוע לה זמן כיוון שניתן להביאה כל 7 ימי החג היא אינה דוחה את הטומאה)

קרבנות נוספים המובאים בטומאה:

1. התמיד והמוספים (לא נמנו במשנה כיוון שהם קרבנות עולה ולכן ממילא שום חלק מהם לא נאכל)

2. שעירי חטאת של רגלים (המשנה כללה אותם תחת ההגדרה של שלמי ציבור)

המשנה מנתה במפורש שעירי ר"ח כדי לחדש שגם ר"ח הוא מועד.

מדוע לא ניתן ללמוד מקרבן אחד על השאר מפסח - כיוון שיש בו כרת, מתמיד - כיוון שהוא מוקרב כל יום, מקרבנות המוסף - כיוון שבאים לכפר, מהקרבנות המתירים - כיוון שבאים להתיר.

המקור לכך שקרבנות אלו דוחים טומאה

תמיד ופסח: נאמר בכל אחד מהם 'במועדו',

קרבנות המוסף: 'אלה תעשו לה' במועדיכם'

הקרבנות המתירים (עומר ושתי הלחם ונספחיהם): 'וידבר משה את מעדי ה'

כיצד ניתן לזרוק דם כשהבשר טמא:

אפשרות א': טומאה הותרה בציבור (ולכן אנו מתעלמים לחלוטין מהטומאה)

אפשרות ב': הציץ הופך כביכול את הבשר לטהור (הציץ מרצה על האכילות)

אפשרות ג': ניתן לזרוק דם גם אם אין בשר (או אם הבשר טמא)

אפשרויות ב' וג' מניחות שטומאה דחווה בציבור (ולכן איננו מתעלמים מהטומאה)

כמי מסתדרת המשנה שקבעה שניתן לזרוק דם כשהבשר טמא

כר' אליעזר - כיוון שהוא סובר שהציץ הופך כביכול את הבשר לטהור (אפשרות ב')

ר' יהושע קבע במפורש שלא ניתן לזרוק דם כשהבשר טמא - לכן אפשרות ב' נופלת

כר' יהושע - אם הוא סובר שטומאה הותרה בציבור (אפשרות א')

אפשרות א' נפלה - כיוון שר' יוסי קבע במפורש שטומאה דחווה בציבור,

לא כר' יוסי!!!

אפשרות ב' נפלה - כיוון שר' יוסי קבע במפורש שציץ לא מרצה על אכילות.

אפשרות ג' נפלה - על אף שר' יוסי יכול לסבור שניתן לזרוק דם בלי בשר זה לא יעזור להבין את המשנה כיוון שהמשנה מתייחסת גם לשתי הלחם ששם אין דם שנזרק ולכן זה לא רלוונטי.

ביאורי מושגים

הגמרא במסכת יומא דנה בשאלה האם טומאה דחוויה בציבור או הותרה בציבור. השאלה היא האם אחרי שהתרנו לעבוד בטומאה או מתחשבים בטומאה או מתעלמים ממנה. נפק"מ: האם צריך להשתדל לעבוד בטהרה, האם ניתן לזרוק דם על בשר טמא (גם ללא עזרת הציץ) האם מועלים בקרן כזה והאם הוא יכול להיות פיגול.

שתי הלחם - לחמי חמץ המובאים בשבועות. ייחודם של לחמים אלו הוא בכך ששום חלק מהם לא מוקרב על המזבח הם מוגשים לפני המזבח וזהו. (יחד עם שתי הלחם מובאים כבשי עצרת שהם שלמי הציבור היחידים שיש במהלך השנה, כבשי העצרת הם אלו שמקדשים את שתי הלחם).

<p><u>זריקת דם כשהבשר טמא</u></p> <p>ר' אליעזר: <u>מותר לכתחילה,</u></p> <p>ר' יהושע: <u>בקרבו ציבור: מותר לכתחילה (טומאה הותרה בציבור),</u> <u>בקרבו יחיד: אסור אבל אם זרק הועיל</u></p> <p>ר' יוסי: <u>אסור, אבל אם זרק הועיל.</u></p>	<p><u>זריקת דם כשאין בשר</u></p> <p>ר' אליעזר: <u>מותר לכתחילה,</u></p> <p>ר' יהושע: <u>אסור ולא מועיל,</u></p> <p>ר' יוסי: <u>אסור, אבל אם זרק הועיל.</u></p>	<p>רש"י והרמב"ם סוברים שר' יוסי מכשיר בדיעבד רק במנחות ולא בקרבן בהמה. (במנחות הקומץ מתפקד גם כדם וגם כאימורים ולכן הוא נחשב גם כדם וגם כבשר)</p>
--	--	---

המקור לשיטת ר' יהושע:

'ועשית עולותיך הבשר והדם' - הדם והבשר באים יחד לא ניתן להביא רק אחד מהם!
 תגובת ר' אליעזר: משם לומדים שכפי שזורקים את הדם כך יש לזרוק את הבשר על המזבח (ולא להניח אותו)

המקור לשיטת ר' אליעזר:

'ודם זבחיק ישפך' - ניתן לזרוק את הדם גם אם אין בשר,
 תגובת ר' יהושע: בסוף הפסוק כתוב 'והבשר תאכל' - מכאן שהדם והבשר באים יחד,
 תגובת ר' אליעזר: מהמילים 'והבשר תאכל' לומדים שניתן לאכול את הבשר רק אחרי זריקת הדם.
 תגובת ר' יהושע: את הדין שניתן לאכול את הבשר רק אחרי זריקת הדם לומדים בק"ו מאימורים.

צריך שני פסוקים (גם 'ועשית עולותיך' וגם 'ודם זבחיק ישפך') כדי ללמוד גם על עולה וגם על שלמים